

บันทึก

เรื่อง การดำเนินการทางวินัยของข้าราชการตำรวจตามพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย
ประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๘
ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๔

กรมตำรวจมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๖๖๗.๓๐๑/๑๐๕๓๖ ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๓๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า ประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๘ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้แก้ไขพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๒๑ หลายมาตรา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมาตรา ๓๙^๑ และมาตรา ๖๑^๒ ซึ่งเป็นบทมาตรานี้เกี่ยวข้องกับการดำเนินการทางวินัยของข้าราชการตำรวจ และประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติฉบับดังกล่าวได้กำหนดบทเฉพาะกาลเกี่ยวกับการใช้กฎหมายไว้ด้วย จึงเกิดเป็นปัญหาการตีความและการใช้กฎหมายดังกล่าว โดยกรมตำรวจและกระทรวงมหาดไทยมีความเห็นแตกต่างกันหลายประการ ดังนี้

^๑ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๘ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๔

มาตรา ๓๙ ภายใต้บังคับบทบัญญัติอื่นแห่งพระราชบัญญัตินี้ ในราชการบริหารส่วนภูมิภาคของกรมตำรวจ การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้แต่งตั้ง สำหรับการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจไปดำรงตำแหน่งอื่นที่ไม่สูงกว่าเดิม การเลื่อนชั้นและอัตราเงินเดือน และการลงโทษข้าราชการตำรวจตำแหน่งตั้งแต่สารวัตร หรือเทียบสารวัตรลงมาให้ผู้ว่าราชการจังหวัดส่งเรื่องให้อนุกรรมการข้าราชการตำรวจประจำจังหวัดและเมื่ออนุกรรมการข้าราชการตำรวจประจำจังหวัดมีมติเป็นประการใดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้เป็นไปตามนั้น

^๒ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๘ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๔

มาตรา ๖๑ ในระหว่างที่ยังมิได้แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัตินี้ว่าด้วยวินัยตำรวจ พุทธศักราช ๒๕๓๗ ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๔ หมวด ๕ และหมวด ๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ มาใช้บังคับแก่เรื่องวินัยและการรักษาวินัย การออกจากราชการ และการอุทธรณ์ของข้าราชการตำรวจตามพระราชบัญญัตินี้โดยอนุโลม โดยให้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายว่าด้วยวินัยตำรวจ ทั้งนี้โดยให้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน และคณะอนุกรรมการสามัญประจำกระทรวง เป็นอำนาจหน้าที่ของ ก.ตร. และให้อำนาจหน้าที่ของอนุกรรมการสามัญประจำจังหวัด เป็นอำนาจของ อ.ก.ตร. จังหวัด และให้อำนาจหน้าที่ของผู้มีอำนาจหน้าที่สั่งบรรจุตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้มีอำนาจตามมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้แล้วแต่กรณี

๑. ส่วนงานการสอบสวนทางวินัยที่ได้มีการสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนไว้ โดยขอตั้งแต่ก่อนประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๘ฯ ใช้บังคับไม่ว่าจะ ได้ทำการสอบสวนเสร็จสิ้นแล้วหรือไม่ก็ตาม เมื่อการสอบสวนเสร็จสิ้นและอยู่ในหลักเกณฑ์ที่ต้อง เสนอให้ อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทยพิจารณาตามกฎหมายเดิม จะต้องเสนอส่วนงานการสอบสวน นั้นให้ อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทยพิจารณาตามกฎหมายเดิมหรือจะต้องเสนอให้ ก.ตร. พิจารณาตาม กฎหมายที่แก้ไข

กรมตำรวจเห็นว่า ข้าราชการตำรวจที่มีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอยู่ก่อน วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๓๔ และยังทำการสอบสวนไม่เสร็จจะต้องทำการสอบสวนตามกฎหมายเดิม ต่อไปจนกว่าจะเสร็จ ส่วนส่วนงานการสอบสวนที่สอบสวนเสร็จสิ้นไปก่อนวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๓๔ ให้ส่วนงานนั้นเป็นอันใช้ได้ (ไม่ต้องทำการสอบสวนใหม่) และส่วนงานการสอบสวนทั้งสองกรณี ดังกล่าวคงอยู่ในอำนาจของ อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทยที่จะพิจารณาตามกฎหมายเดิม เพราะ ตามประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๘ฯ ข้อ ๑๒ วรรคหนึ่ง^๓ กำหนดให้ สั่งลงโทษผู้นั้นตามกฎหมายที่ใช้อยู่ก่อนวันที่ประกาศฉบับนี้ใช้บังคับ ซึ่งการพิจารณาของ อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทยถือว่าการพิจารณาเพื่อลงโทษ

กระทรวงมหาดไทยมีความเห็นแตกต่างจากกรมตำรวจโดยเห็นว่า อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทยไม่มีอำนาจพิจารณาเรื่องที่ข้าราชการตำรวจกระทำผิดวินัยก่อนวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๓๔ ที่เข้าหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๘๖ ทวิ^๔ หรือมาตรา ๙๒ วรรคสาม^๕ แห่งพระราชบัญญัติ

^๓ ประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๘ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ.

๒๕๓๔

ข้อ ๑๒ ข้าราชการตำรวจผู้ใดมีกรณีกระทำผิดวินัยก่อนวันที่ประกาศฉบับนี้ใช้บังคับ ให้ ผู้บังคับบัญชาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการตำรวจ สั่งลงโทษผู้นั้นตามกฎหมายที่ใช้อยู่ก่อนวันที่ ประกาศฉบับนี้ใช้บังคับ ส่วนการดำเนินการสอบสวนพิจารณาให้เป็นไปตามประกาศฉบับนี้ เว้นแต่

(๑) ในกรณีที่ได้มีการสั่งให้สอบสวนโดยถูกต้องตามกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะนั้นไปแล้ว ก่อนวันที่ประกาศฉบับนี้ใช้บังคับและยังสอบสวนไม่เสร็จ ก็ให้สอบสวนตามกฎหมายนั้นต่อไปจนกว่าจะเสร็จ

(๒) ในกรณีที่ได้มีการสอบสวนพิจารณาโดยถูกต้องตามกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะนั้นเสร็จ ไปแล้วก่อนที่ประกาศฉบับนี้ใช้บังคับให้การสอบสวนพิจารณานั้นเป็นอันใช้ได้

^๔ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของ คณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๙ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๐

มาตรา ๘๖ ทวิ ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนหรือผู้มีอำนาจตามมาตรา ๘๖ เห็นว่า ข้าราชการผู้ใดกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง สมควรลงโทษถึงให้ออก ปลดออก หรือไล่ออก ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) สำหรับข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๑๑ ลงมา ในราชการบริหาร ส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้นายกรัฐมนตรีตามมาตรา ๘๖ วรรคสามหรือผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๔ ส่ง เรื่องให้ อ.ก.พ. กระทรวงซึ่งข้าราชการผู้ถูกสอบสวนสังกัดอยู่พิจารณา และเมื่อ อ.ก.พ. กระทรวงมีมติเป็น ประการใดให้นายกรัฐมนตรีหรือผู้มีอำนาจสั่งบรรจุดังกล่าว แล้วแต่กรณี สั่งให้เป็นไปตามนั้น

ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ เนื่องจากอำนาจในการพิจารณาได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นของ ก.ตร. ตามมาตรา ๖๑^๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๘ฯ แล้ว ส่วนที่กรมตำรวจเห็นว่าในกรณีที่มีข้าราชการตำรวจกระทำผิดวินัยอยู่ก่อนวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๓๔ และยังไม่สอบสวน ไม่เสร็จจะต้องทำการสอบสวนพิจารณาตามกฎหมายเดิมที่ใช้อยู่ก่อนวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๓๔

(๒) สำหรับข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๔ ลงมา ในราชการบริหารส่วนภูมิภาค ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดส่งเรื่องให้ อ.ก.พ. จังหวัดพิจารณาและเมื่อ อ.ก.พ. จังหวัดมีมติเป็นประการใด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้เป็นไปตามนั้น

ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีตามมาตรา ๘๖ วรรคสาม หรือผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๔ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) หรือ (๖) มีความเห็นขัดแย้งกับความเห็นของ อ.ก.พ. จังหวัด ก็ให้นำสำนวนส่ง อ.ก.พ. กระทรวงซึ่งข้าราชการผู้นั้นสังกัดอยู่พิจารณา และเมื่อ อ.ก.พ. กระทรวงมีมติเป็นประการใด ให้นายกรัฐมนตรีหรือผู้มีอำนาจสั่งบรรจุดังกล่าว แล้วแต่กรณี สั่งให้เป็นไปตามนั้น

ในกรณีที่ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๔ ละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๘๖ วรรคสอง หรือตามมาตรา ๔๕ ให้ผู้บังคับบัญชาตามมาตรา ๔๔ ระดับเหนือขึ้นไปมีอำนาจดำเนินการตามมาตรา ๘๖ วรรคสอง หรือตามมาตรา ๔๕ ได้ และให้พิจารณาลงโทษผู้บังคับบัญชาซึ่งละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่นั้นด้วย

ผู้ใดถูกลงโทษให้ออกตามมาตรา ๔๕ ให้มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญเสมือนว่าผู้นั้นลาออกจากราชการ

^๕ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๙ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๐

มาตรา ๙๒ เมื่อผู้บังคับบัญชาได้สั่งลงโทษ สั่งให้ออกจากราชการหรือดำเนินการทางวินัย แก่ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดไปแล้ว ให้ส่งรายงานการลงโทษ การสั่งให้ออกจากราชการ หรือการดำเนินการทางวินัยนั้นต่อผู้บังคับบัญชาของข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นตามลำดับจนถึงปลัดกระทรวง ในกรณีที่ข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งระดับ ๑๐ ในกระทรวงหรือทบวง และตำแหน่งทุกระดับในสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี หรือในส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมและไม่สังกัดกระทรวงหรือทบวง หรือในส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมและมีหัวหน้าส่วนราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี ให้รายงานจนถึงรัฐมนตรีเจ้าสังกัด

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาของข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้น ซึ่งมีตำแหน่งเหนือผู้สั่งตามวรรคหนึ่ง เห็นว่าการลงโทษหรือการดำเนินการทางวินัยนั้นไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม ก็ให้ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวมีอำนาจที่จะสั่งลงโทษ เพิ่มโทษ ลดโทษ หรือยกโทษ ตามควรแก่กรณีได้ แต่ถ้าจะลงโทษหรือเพิ่มโทษแล้ว โทษที่ลงหรือเพิ่มขึ้นรวมกับที่สั่งไว้แล้วเดิมต้องไม่เกินอำนาจของผู้ซึ่งสั่งใหม่นั้น

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาได้สั่งลงโทษ สั่งให้ออกจากราชการ ดำเนินการทางวินัย หรือลงทัณฑ์แก่ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน หรือตามกฎหมายว่าด้วยวินัยโดยเฉพาะแล้ว แต่ผู้บังคับบัญชาของข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นซึ่งมีตำแหน่งเหนือผู้สั่งดังกล่าว เห็นว่ากรณีเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ก็ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัด ปลัดกระทรวง หรืออธิบดีผู้บังคับบัญชาแล้วแต่กรณีซึ่งมีตำแหน่งเหนือผู้สั่งดังกล่าวที่ได้รับรายงานตามวรรคหนึ่งมีอำนาจดำเนินการตามมาตรา ๘๖ หรือมาตรา ๘๖ ทวิ ถ้าจะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา ๘๖ ก่อน ก็ให้ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา ๘๖ ในกรณีที่มิได้ต้องลงโทษตามมาตรา ๘๖ ทวิ ถ้ามีการตัดเงินเดือน ลดขั้นเงินเดือน หรือลงทัณฑ์อย่างอื่นไปแล้ว ก็ให้เป็นอันพับไป

^๖ โปรดดูเชิงอรรถ (๒)

จนกว่าจะเสร็จ กล่าวคือ เรื่องยังอยู่ในอำนาจของ อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทยนั้น กระทรวงมหาดไทยเห็นว่า ข้อ ๑๒^๗ ของประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๘^๘ บังคับใช้เฉพาะข้าราชการตำรวจที่มีกรณีกระทำผิดวินัยก่อนประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๘^๘ ใช้บังคับโดยหลักเกณฑ์การพิจารณาดำเนินการตามข้อ ๑๒ นี้ สามารถแยกได้ชัดเจนเป็น ๓ ส่วน คือ การสอบสวน การพิจารณา และการลงโทษ โดยการลงโทษเป็นไปตามกฎหมายเดิม ส่วนการดำเนินการสอบสวนพิจารณาเป็นไปตามกฎหมายใหม่ ยกเว้นบทบัญญัติในข้อ ๑๒ (๑) กำหนดแต่เพียงในกรณีที่ยังสอบสวนไม่เสร็จ ก็ให้สอบสวนตามกฎหมายนั้น ซึ่งหมายถึงตามกฎหมายเดิมต่อไปจนกว่าจะเสร็จ ข้อ ๑๒ (๑) มิได้บัญญัติรวมถึงให้มีการพิจารณาตามกฎหมายเดิมด้วย ทั้งนี้ จะเห็นได้ชัดเจนในข้อ ๑๒ (๒) ที่กำหนดว่าในกรณีที่ได้มีการสอบสวนพิจารณาโดยถูกต้องเสร็จไปแล้วก่อนที่ประกาศฉบับดังกล่าวใช้บังคับก็ให้การสอบสวนพิจารณานั้นใช้ได้ การสอบสวนพิจารณาที่ยังไม่เสร็จจึงต้องเป็นไปตามประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๘^๘

๒. ปลัดกระทรวงมหาดไทยยังคงมีอำนาจพิจารณาสำนวนการสอบสวนทางวินัยข้าราชการตำรวจในฐานะผู้บังคับบัญชาตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๒๑ มาตรา ๖๑^๙ ประกอบด้วยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๙๒^๙ อยู่หรือไม่

กรมตำรวจเห็นว่า ปลัดกระทรวงมหาดไทยยังคงอยู่ในฐานะผู้บังคับบัญชาของข้าราชการตำรวจและกรมตำรวจยังคงต้องรายงานการดำเนินการทางวินัยให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยทราบตามนัยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๒๑ มาตรา ๘๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๘^๘ ข้อ ๑๑ ประกอบกับมาตรา ๙๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ เพราะมาตรา ๖๑ ดังกล่าวยังคงสาระสำคัญเดิมที่ให้น้ำหนัก ๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัยมาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายว่าด้วยวินัยตำรวจ และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ มาตรา ๙๒ ซึ่งอยู่ในหมวด ๔ ก็ไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมแต่อย่างใด

กระทรวงมหาดไทยมีความเห็นทำนองเดียวกับกรมตำรวจโดยเห็นว่า ปลัดกระทรวงมหาดไทยในฐานะผู้บังคับบัญชาข้าราชการตำรวจมีอำนาจตามมาตรา ๘๕^{๑๐} แห่ง

^๗ โปรดดูเชิงอรรถ (๓)

^๘ โปรดดูเชิงอรรถ (๒)

^๙ โปรดดูเชิงอรรถ (๕)

^{๑๐} พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘

มาตรา ๘๕ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำผิดวินัยที่ยังไม่ถึงขั้นเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือนตามควรแก่กรณีให้เหมาะสมกับความผิด ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนจะนำมาประกอบการพิจารณาโทษก็ได้ แต่สำหรับการลงโทษ

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ ประกอบกับมาตรา ๖๐^{๑๑} และมาตรา ๖๑^{๑๒} แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจฯ ในการดำเนินการทางวินัยและลงโทษในความผิดวินัยไม่ร้ายแรงตามอำนาจในกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๑๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ ว่าด้วยอำนาจการลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือนและมีอำนาจตามมาตรา ๙๒^{๑๓} แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ ประกอบกับมาตรา ๖๐ และมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจฯ ในการพิจารณารายงานการลงโทษทางวินัย การดำเนินการทางวินัย และการออกจากราชการ ของข้าราชการตำรวจ โดยมีอำนาจสั่งเพิ่มโทษ ลดโทษ ยกโทษ หรือเปลี่ยนแปลงการลงโทษ ภายในขอบเขตตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๑๘) ฯลฯ ตลอดจนดำเนินการสอบสวนพิจารณาทางวินัยร้ายแรงตามนัยมาตรา ๙๒ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ

๓. ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยข้าราชการตำรวจที่สังกัดอยู่ในราชการบริหารส่วนภูมิภาคของกรมตำรวจได้เพียงใด (ระดับใด) และจะลงโทษได้เพียงใด

กรมตำรวจเห็นว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยและสั่งลงโทษข้าราชการตำรวจที่สังกัดอยู่ในราชการบริหารส่วนภูมิภาคของกรมตำรวจได้ ตั้งแต่ระดับสารวัตรหรือเทียบสารวัตรลงมาเท่านั้น และการลงโทษจะต้องส่งเรื่องให้ อ.ก.ตร. จังหวัดพิจารณา ไม่ว่ากรณีจะเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงหรือไม่ก็ตาม เพราะตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๒๑ มาตรา ๓๙^{๑๔} ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๘ฯ ได้จำกัดอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดในการสั่งลงโทษข้าราชการตำรวจไว้เพียงระดับสารวัตรหรือเทียบสารวัตรลงมา ทั้งในหลักการของการดำเนินการทางวินัยผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนย่อมต้องมีอำนาจลงโทษ ส่วนการลงโทษได้เพียงใดต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามที่กฎหมายกำหนด

ภาคทัณฑ์ ให้ใช้เฉพาะกรณีกระทำผิดวินัยเล็กน้อย หรือมีเหตุอันควรลดหย่อนซึ่งยังไม่ถึงกับจะต้องถูกลงโทษตัดเงินเดือน

ในกรณีกระทำผิดวินัยเล็กน้อยและเป็นความผิดครั้งแรก ถ้าผู้บังคับบัญชาเห็นว่ามิเหตุอันควรลงโทษ จะดโทษให้โดยกล่าวตักเตือน หรือให้ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือไว้ก่อนก็ได้

การลงโทษตามมาตรา ๙๒ ผู้บังคับบัญชาใดจะมีอำนาจสั่งลงโทษผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาได้เพียงใด ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.

^{๑๑} พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๒๑

มาตรา ๖๐ ในระหว่างที่ยังมิได้ออกกฎกระทรวงหรือระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นากฎกระทรวง กฎ ก.พ. มติของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ ระเบียบหรือคำสั่งที่ใช้อยู่เดิมมาใช้บังคับโดยอนุโลม

^{๑๒} โปรดดูเชิงอรรถ (๒)

^{๑๓} โปรดดูเชิงอรรถ (๕)

^{๑๔} โปรดดูเชิงอรรถ (๑)

กระทรวงมหาดไทยมีความเห็นแตกต่างจากกรมตำรวจโดยเห็นว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้าราชการตำรวจทุกตำแหน่งในราชการบริหารส่วนภูมิภาคของจังหวัด ส่วนอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดในการลงโทษนั้น ในกรณีความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจลงโทษได้เฉพาะข้าราชการตำแหน่งสารวัตรหรือเทียบสารวัตรลงมาเท่านั้น สำหรับกรณีที่เป็นความผิดวินัยไม่ร้ายแรงที่ไม่เข้าหลักเกณฑ์ต้องนำเสนอ อ.ก.ตร. จังหวัด หรือ ก.ตร. ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจลงโทษข้าราชการตำรวจทุกตำแหน่งในจังหวัด

๔. กรณีกรมตำรวจมีความเห็นขัดแย้งกับ อ.ก.ตร. จังหวัด จะต้องนำเสนอ ก.ตร. พิจารณาหรือไม่

กรมตำรวจและกระทรวงมหาดไทยมีความเห็นเช่นเดียวกันโดยเห็นว่า ในกรณีที่กรมตำรวจมีความเห็นขัดแย้งกับ อ.ก.ตร. จังหวัดจะต้องส่งเรื่องให้ ก.ตร. พิจารณาตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๘๖ ทวิ^{๙๕} ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๐ ข้อ ๑๐ ที่บัญญัติว่า ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชามีความเห็นขัดแย้งกับ อ.ก.พ. จังหวัด ให้ส่งเรื่องให้ อ.ก.พ. กระทรวงพิจารณา และมาตรา ๘๖ ทวิ ดังกล่าวก็อยู่ในหมวด ๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ ซึ่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจฯ มาตรา ๖๑^{๙๖} บัญญัติให้นำมาอนุโลมใช้โดยถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายว่าด้วยวินัยตำรวจ

๕. อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทยยังคงมีอำนาจพิจารณาเกี่ยวกับการสั่งให้ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรออกจากราชการฐานหย่อนความสามารถ และมีมลทินหรือมัวหมองในกรณีที่ถูกละเลยสอบสวนตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๒๑ มาตรา ๕๑^{๙๗} และมาตรา ๕๒^{๙๘} ตามลำดับ หรือไม่

^{๙๕} โปรดดูเชิงอรรถ (๔)

^{๙๖} โปรดดูเชิงอรรถ (๒)

^{๙๗} พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๒๑

มาตรา ๕๑ เมื่อข้าราชการตำรวจผู้ใดหย่อนความสามารถด้วยเหตุใดในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการของตนหรือประพฤติดนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือบกพร่องในหน้าที่ด้วยเหตุใด และถ้าผู้บังคับบัญชาตั้งแต่ตำแหน่งผู้กำกับหรือเทียบผู้กำกับขึ้นไป เห็นว่า ถ้าให้ผู้นั้นรับราชการต่อไป จะเป็นการเสียหายแก่ราชการ ก็ให้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวนโดยไม่ชักช้า ในการสอบสวนนี้จะต้องแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มีให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยจะระบุหรือไม่ระบุชื่อพยานก็ได้ และต้องให้โอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงและนำพยานหลักฐานเข้าสืบแก้ข้อกล่าวหาด้วย เมื่อได้มีการสอบสวนแล้ว ถ้าคณะกรรมการหรือผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาเห็นว่าสมควรให้ออกจากราชการ ก็ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเสนอเรื่องตามลำดับจนถึงผู้มีอำนาจตามมาตรา ๒๖ ในกรณีที่ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๒๖ พิจารณาเห็นว่าสมควรให้ออกจากราชการ ถ้าผู้ถูกกล่าวหาเป็นข้าราชการตำรวจตั้งแต่ชั้นประทวนลงมา ก็ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๒๖ สั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการเพื่อบำบัดเหตุแห่งความผิดแทนได้ แต่ถ้าผู้ถูกกล่าวหาเป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรก็ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๒๖ ส่งเรื่องให้อนุกรรมการสามัญประจำกระทรวงตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนพิจารณา ในกรณีที่อนุกรรมการสามัญ

กรมตำรวจเห็นว่า ก.ตร. มีอำนาจพิจารณาเกี่ยวกับการสั่งให้ข้าราชการตำรวจที่ถูกกล่าวหาว่าหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตน หรือประพฤติดนไม่เหมาะสมต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือบกพร่องในหน้าที่ราชการด้วยเหตุใดๆ และข้าราชการตำรวจที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงและได้มีการสอบสวนตามกฎหมายแล้ว การสอบสวนฟังไม่ได้ว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงแต่มีมลทินหรือมัวหมองในกรณีที่ถูกสอบสวน ออกจากราชการตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๒๑ มาตรา ๕๑ และมาตรา ๕๒ ตามลำดับ เพราะมาตรา ๖๑^{๙๔} แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๘ฯ ข้อ ๑๑ ได้เปลี่ยน

ประจำกระทรวงมีมติให้ผู้นั้นออกจากราชการ ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๒๖ สั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนได้

มาตรา ๕๒ เมื่อข้าราชการตำรวจผู้ใดถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงและได้มีการสอบสวนตามกฎหมายว่าด้วยวินัยตำรวจแล้วการสอบสวนไม่ได้ความว่ากระทำผิดที่จะถูกลงโทษให้ออกปลดออก หรือไล่ออก แต่มีมลทินหรือมัวหมองในกรณีที่ถูกสอบสวนนั้น ซึ่งจะให้รับราชการต่อไปอาจจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ ก็ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๒๖ สั่งให้ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนได้ ทั้งนี้ ให้นำมาตรา ๕๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

^{๙๔} พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๔

มาตรา ๕๑ เมื่อข้าราชการตำรวจผู้ใดหย่อนความสามารถด้วยเหตุใดในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการของตนหรือประพฤติดนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือบกพร่องในหน้าที่ด้วยเหตุใดและถ้าผู้บังคับบัญชาตั้งแต่ตำแหน่งผู้กำกับหรือเทียบผู้กำกับขึ้นไป เห็นว่า ถ้าให้ผู้นั้นรับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ ก็ให้ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวนโดยไม่ชักช้า ในการสอบสวนนี้จะต้องแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มีให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยจะระบุหรือไม่ระบุข้อพยานก็ได้ และต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงและนำพยานหลักฐานเข้าสืบแก้ข้อกล่าวหาด้วย เมื่อได้มีการสอบสวนแล้ว ถ้าคณะกรรมการหรือผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาเห็นว่าสมควรให้ออกจากราชการ ก็ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเสนอเรื่องตามลำดับจนถึงผู้มีอำนาจตามมาตรา ๒๖ ในกรณีที่ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๒๖ พิจารณาเห็นว่าสมควรให้ออกจากราชการ ถ้าผู้ถูกกล่าวหาเป็นข้าราชการตำรวจตั้งแต่ชั้นประทวนลงมา ก็ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๒๖ สั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนได้ แต่ถ้าผู้ถูกกล่าวหาเป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรก็ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๒๖ ส่งเรื่องให้นุกรรมการสามัญประจำกระทรวงตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนพิจารณา ในกรณีที่อนุกรรมการสามัญประจำกระทรวงมีมติให้ผู้นั้นออกจากราชการ ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๒๖ สั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนได้

มาตรา ๕๒ เมื่อข้าราชการตำรวจผู้ใดถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงและได้มีการสอบสวนตามกฎหมายว่าด้วยวินัยตำรวจแล้วการสอบสวนไม่ได้ความว่ากระทำผิดที่จะถูกลงโทษให้ออกปลดออก หรือไล่ออก แต่มีมลทินหรือมัวหมองในกรณีที่ถูกสอบสวนนั้น ซึ่งจะให้รับราชการต่อไปอาจจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ ก็ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๒๖ สั่งให้ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนได้ ทั้งนี้ ให้นำมาตรา ๕๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

^{๙๕} โปรดดูเชิงอรรถ (๒)

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสามัญประจำกระทรวง (อ.ก.พ. กระทรวง) เป็นอำนาจหน้าที่ของ ก.ตร.

กระทรวงมหาดไทยเห็นว่า อ.ก.พ. กระทรวงยังคงมีอำนาจพิจารณาเกี่ยวกับการสั่งให้ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรออกจากราชการฐานหย่อนความสามารถ และมีมลทินหรือมัวหมองในกรณีที่ถูกสอบสวน เพราะมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจฯ ได้บัญญัติให้นำหมวด ๔ หมวด ๕ และหมวด ๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ มาใช้บังคับโดยอนุโลม กรณีที่จะนำพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ มาบังคับใช้จะต้องไม่มีบัญญัติในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๒๑ ไว้โดยเฉพาะ เมื่อปรากฏว่า มีหลักเกณฑ์ในการเสนอและพิจารณาให้ออกจากราชการในกรณีหย่อนความสามารถ ประพฤติตนไม่เหมาะสม หรือบกพร่องต่อหน้าที่ไว้โดยเฉพาะแล้วในมาตรา ๕๑^{๒๐} และกรณีมีมลทินหรือมัวหมองในมาตรา ๓๒^{๒๑} แล้ว ดังนั้น อ.ก.พ. กระทรวงจึงยังมีอำนาจพิจารณาในบทบัญญัติทั้งสองมาตราตามนัยมาตรา ๕๑ และมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๒๑ โดยผู้มีอำนาจตามมาตรา ๒๖^{๒๒} แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจฯ เป็นผู้ส่งเรื่องให้ อ.ก.พ. กระทรวงพิจารณา

จากความเห็นของกรมตำรวจและความเห็นของกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวข้างต้น กรมตำรวจขอหารือว่าความเห็นของกรมตำรวจและความเห็นของกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวความเห็นใดเป็นความเห็นที่ถูกต้อง หรือที่ถูกต้องควรจะเป็นอย่างไรเพื่อกรมตำรวจจักได้ถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวโดยรับฟังคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย และกรมตำรวจ) และผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงาน ก.พ.) แล้ว มีความเห็นดังนี้

๑. ตามปัญหาข้อ ๑ ที่ว่า ส่วนวนการสอบสวนทางวินัยที่ได้มีการสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนไว้โดยชอบตั้งแต่ก่อนประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ

^{๒๐} โปรดดูเชิงอรรถ (๑๗) – (๑๘)

^{๒๑} โปรดดูเชิงอรรถ (๑๗) – (๑๘)

^{๒๒} พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๒๑

มาตรา ๒๖ ถ้าตำแหน่งข้าราชการตำรวจตำแหน่งใดว่างลงและยังมิได้แต่งตั้งผู้ใดให้ดำรงตำแหน่งนั้น หรือผู้ดำรงตำแหน่งใดไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นครั้งคราว ให้ผู้บังคับบัญชาดังต่อไปนี้มีอำนาจสั่งให้ข้าราชการตำรวจซึ่งเห็นสมควรรักษาการในตำแหน่งนั้นชั่วคราวได้

(๑) รัฐมนตรี สำหรับตำแหน่งผู้บัญชาการหรือเทียบผู้บัญชาการขึ้นไป

(๒) อธิบดี สำหรับตำแหน่งตั้งแต่รองผู้บัญชาการหรือเทียบรองผู้บัญชาการลงมา

(๓) ผู้บังคับบัญชาซึ่งได้รับมอบหมายจากอธิบดี สำหรับตำแหน่งตั้งแต่ผู้กำกับการหรือเทียบผู้กำกับการลงมา

ฉบับที่ ๓๘๖ ใช้บังคับ ไม่ว่าจะได้ทำการสอบสวนเสร็จสิ้นแล้วหรือไม่ก็ตาม เมื่อการสอบสวนเสร็จสิ้นและอยู่ในหลักเกณฑ์ที่ต้องเสนอให้ อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทยพิจารณาตามกฎหมายเดิม จะต้องเสนอสำนวนการสอบสวนนั้นให้ อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทยพิจารณาตามกฎหมายเดิมหรือจะต้องเสนอให้ ก.ตร. พิจารณาตามกฎหมายที่แก้ไข นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) เห็นว่า เป็นกรณีที่จะต้องพิจารณาตามข้อ ๑๒^{๒๓} แห่งประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๘๖ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่รองรับในเรื่องการดำเนินการสอบสวนพิจารณาความผิดทางวินัยของข้าราชการตำรวจไว้ว่า กรณีที่มีข้าราชการตำรวจกระทำผิดวินัยก่อนวันที่ประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๘๖ ใช้บังคับ ให้ผู้บังคับบัญชาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการตำรวจส่งลงโทษผู้นั้นตามกฎหมายที่ใช้ก่อนวันที่ประกาศฉบับดังกล่าวใช้บังคับ ส่วนการดำเนินการสอบสวนพิจารณาให้เป็นไปตามประกาศฉบับดังกล่าว เว้นแต่ (๑) ในกรณีที่ได้มีการสั่งให้สอบสวนโดยถูกต้องตามกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะนั้นไปแล้วก่อนวันที่ประกาศฉบับดังกล่าวใช้บังคับ และยังไม่สอบสวนไม่เสร็จก็ให้สอบสวนตามกฎหมายนั้นต่อไปจนกว่าจะเสร็จ (๒) ในกรณีที่ได้มีการสอบสวนพิจารณาโดยถูกต้องตามกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะนั้นเสร็จไปแล้วก่อนวันที่ประกาศฉบับดังกล่าวใช้บังคับ ให้การสอบสวนพิจารณานั้นเป็นอันใช้ได้

ตามปัญหาข้อหาหรือของกรมตำรวจ ปรากฏว่าเป็นกรณีที่ได้มีการสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนโดยถูกต้องตามกฎหมายที่ใช้ในขณะนั้นไว้แล้วก่อนวันที่ประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๘๖ ใช้บังคับ เมื่อการสอบสวนเสร็จสิ้นและอยู่ในหลักเกณฑ์ที่ต้องเสนอให้ อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทยพิจารณาก็ได้มีประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๘๖ แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการตำรวจ โดยข้อ ๑๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๑^{๒๔} แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๒๑ บัญญัติให้นำบทบัญญัติในหมวด ๔ หมวด ๕ และหมวด ๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ มาใช้แก่เรื่องวินัยและการรักษาวินัย การออกจากราชการ และการอุทธรณ์ของข้าราชการตำรวจโดยอนุโลม โดยให้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายว่าด้วยวินัยตำรวจ ทั้งนี้ โดยให้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน และคณะอนุกรรมการสามัญประจำกระทรวง เป็นอำนาจหน้าที่ของ ก.ตร. จึงมีปัญหาว່กรณีเช่นนี้กรมตำรวจจะต้องเสนอสำนวนการสอบสวนให้ อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทยหรือ ก.ตร. พิจารณา

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) พิจารณาทบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ โดยตลอดแล้ว เห็นว่า การสอบสวนที่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่ต้องเสนอให้ อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทยพิจารณาก็คือกรณีตามมาตรา ๘๖ ทวิ^{๒๕}

^{๒๓} โปรดดูเชิงอรรถ (๓)

^{๒๔} โปรดดูเชิงอรรถ (๒)

^{๒๕} โปรดดูเชิงอรรถ (๔)

แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ ซึ่งมาตรา ๖๑^{๒๖} แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๘ฯ บัญญัติให้นำมาใช้บังคับแก่ข้าราชการตำรวจโดยอนุโลม กล่าวคือ เป็นกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนหรือผู้มีอำนาจตามมาตรา ๘๖^{๒๗} เห็นว่าข้าราชการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงสมควรลงโทษถึงให้ออก ปลดออก หรือไล่ออก โดยให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) สำหรับข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๑๑ ลงมาในราชการบริหารส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้นายกรัฐมนตรีตามมาตรา ๘๖ วรรคสามหรือผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๔^{๒๘} ส่งเรื่องให้ อ.ก.พ. กระทรวงซึ่งข้าราชการผู้ถูกสอบสวนสังกัดอยู่พิจารณา

^{๒๖} โปรดดูเชิงอรรถ (๒)

^{๒๗} พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๙ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๐

มาตรา ๘๖ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงจะต้องได้รับโทษให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกตามความร้ายแรงแห่งกรณี ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนจะนำมาประกอบการพิจารณาลดโทษก็ได้ แต่ห้ามมิให้ลดโทษลงต่ำกว่าให้ออก

ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง และผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๔ เห็นว่ากรณีมีมูลที่ควรสอบสวนให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๔ แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวนโดยไม่ชักช้า ในการสอบสวนนี้ จะต้องแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มีให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ โดยจะระบุหรือไม่ระบุข้อพยานก็ได้ และต้องให้ออกาสผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงและนำพยานหลักฐานเข้าสืบแก้ข้อกล่าวหาได้ด้วย

นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนสำหรับข้าราชการพลเรือนสามัญในทุกกระทรวงทบวงกรม

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวนผู้ถูกกล่าวหาตามมาตรา ๙๗ ในเรื่องที่จะต้องสอบสวนตามวรรคสอง และคณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา ๙๗ ได้สอบสวนไว้แล้ว คณะกรรมการสอบสวนตามวรรคสองจะนำสำนวนการสอบสวนนั้นมาใช้เป็นสำนวนการสอบสวนและทำความเห็นเสนอผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน โดยถือว่าได้มีการสอบสวนตามวรรคสองแล้วก็ได้ แต่ทั้งนี้ต้องแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มีให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยจะระบุหรือไม่ระบุข้อพยานก็ได้ และต้องให้ออกาสผู้ถูกกล่าวหาชี้แจง และนำพยานหลักฐานเข้าสืบแก้ข้อกล่าวหาได้ด้วย

ในกรณีที่ข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งต่างระดับกันถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงร่วมกัน ให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๔ ที่มีอำนาจดำเนินการตามวรรคสอง สำหรับผู้ถูกกล่าวหาที่มีตำแหน่งสูงกว่า เป็นผู้ดำเนินการตามวรรคสองได้

หลักเกณฑ์และวิธีการที่เกี่ยวกับการสอบสวนพิจารณาเพื่อให้ได้ความจริงและยุติธรรมให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.

^{๒๘} พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๕ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๔

มาตรา ๔๔ การบรรจุบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ และการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ให้ผู้มีอำนาจดังต่อไปนี้เป็นผู้สั่งบรรจุและแต่งตั้ง

และเมื่อ อ.ก.พ. กระทรวงมีมติเป็นประการใดให้นายกรัฐมนตรีหรือผู้มีอำนาจสั่งบรรจุดังกล่าวแล้วแต่กรณี สั่งให้เป็นไปตามนั้น

(๒) สำหรับข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๔ ลงมาในราชการบริหารส่วนภูมิภาค ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดส่งเรื่องให้ อ.ก.พ. จังหวัดพิจารณา และเมื่อ อ.ก.พ. จังหวัดมีมติเป็นประการใดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้เป็นไปตามนั้น

ด้วยเหตุผลดังกล่าว คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) จึงเห็นว่า ในกรณีที่ได้มีการสั่งให้สอบสวนโดยถูกต้องตามกฎหมายที่ใช้ก่อนวันที่ประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๘ฯ ใช้บังคับ และการสอบสวนนั้นอยู่ในหลักเกณฑ์ที่

(๑) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๑๑ ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดนำเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาอนุมัติ เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีแล้วให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดเป็นผู้สั่งบรรจุ และให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

(๒) การบรรจุและแต่งตั้ง ให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๑๐ ให้ปลัดกระทรวงผู้บังคับบัญชาเสนอรัฐมนตรีเจ้าสังกัดเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติ เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีแล้วให้ปลัดกระทรวงผู้บังคับบัญชาเป็นผู้สั่งบรรจุ และให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งส่วนการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๑๐ ในส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมและไม่สังกัดกระทรวง หรือทบวง หรือในส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมและมีหัวหน้าส่วนราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี ให้อธิบดีผู้บังคับบัญชาเสนอรัฐมนตรีเจ้าสังกัดเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติ เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีแล้วให้อธิบดีผู้บังคับบัญชาเป็นผู้สั่งบรรจุ และให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง สำหรับการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๑๐ ในสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี และราชบัณฑิตยสถาน ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีแล้วให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดเป็นผู้สั่งบรรจุ และให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

(๓) การบรรจุและแต่งตั้ง ให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๘ และระดับ ๙ ให้อธิบดีผู้บังคับบัญชาเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้งเมื่อได้รับความเห็นชอบจากปลัดกระทรวง ส่วนการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๘ และระดับ ๙ ในส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมและไม่สังกัดกระทรวง หรือทบวง หรือในส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมและมีหัวหน้าส่วนราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี ให้อธิบดีผู้บังคับบัญชาเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง

(๔) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๙ ลงมาในสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี และราชบัณฑิตยสถาน ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง

(๕) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๗ ลงมาให้อธิบดีผู้บังคับบัญชาหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากอธิบดีตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ. กำหนดเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง

(๖) การบรรจุและแต่งตั้งตามมาตรา ๓๘ และการแต่งตั้งตามมาตรา ๔๙ ให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๗ ซึ่งมีใช้หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดลงมา ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดผู้บังคับบัญชาเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง

ในการเสนอบุคคลเพื่อแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญให้ดำรงตำแหน่ง ให้รายงานความสมควรพร้อมทั้งเหตุผลตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ. กำหนดไปด้วย

ต้องเสนอ อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทยพิจารณาตามมาตรา ๘๖ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ ประกอบกับมาตรา ๖๑^{๒๙} แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจฯ นั้น จะต้องเสนอให้ ก.ตร.พิจารณา เนื่องจากมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๘^{๓๐} บัญญัติให้อำนาจหน้าที่ของ อ.ก.พ. กระทรวง เป็นอำนาจหน้าที่ของ ก.ตร. แล้ว และดังนั้น การสอบสวนที่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่ต้องเสนอให้ อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทยพิจารณาตั้งแต่วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๓๔ ซึ่งเป็นวันที่ประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๘^{๓๑} มีผลใช้บังคับ จึงต้องเสนอให้ ก.ตร. พิจารณา เพราะอำนาจของ อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทยได้หมดไป แล้วตั้งแต่วันที่ประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๘^{๓๒} มีผลใช้บังคับ

๒. ตามปัญหาข้อ ๒ ที่ว่า ปลัดกระทรวงมหาดไทยยังคงมีอำนาจพิจารณาสำนวน การสอบสวนทางวินัยข้าราชการในฐานะผู้บังคับบัญชาตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๒๑ มาตรา ๖๑^{๓๐} ประกอบกับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๙๒^{๓๑} อยู่หรือไม่ นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) เห็นว่า มาตรา ๙๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ ซึ่งเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการรายงานการดำเนินการทางวินัย การลงโทษข้าราชการ และการรายงานการสั่งให้ข้าราชการออกจากราชการ บัญญัติหลักเกณฑ์ในเรื่องดังกล่าวไว้ว่า เมื่อผู้บังคับบัญชาได้สั่งลงโทษ สั่งให้ออกจากราชการ หรือดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดไปแล้ว ให้ส่งรายงานการลงโทษ การสั่งให้ออกจากราชการ หรือการดำเนินการทางวินัยนั้นต่อผู้บังคับบัญชาของข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นตามลำดับจนถึงปลัดกระทรวง ฯลฯ และในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีตำแหน่งเหนือผู้สั่งดังกล่าวเห็นว่าการลงโทษหรือการดำเนินการทางวินัยนั้นไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม ก็ให้ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวมีอำนาจที่จะสั่งลงโทษ เพิ่มโทษ ลดโทษ หรือยกโทษ ตามควรแก่กรณีได้ แต่การลงโทษหรือเพิ่มโทษต้องไม่เกินอำนาจของผู้สั่งใหม่ ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาได้สั่งลงโทษ สั่งให้ออกจากราชการดำเนินการทางวินัย หรือลงทัณฑ์แก่ข้าราชการผู้ใดแล้ว แต่ผู้บังคับบัญชาของข้าราชการผู้นั้นซึ่งมีตำแหน่งเหนือผู้สั่งดังกล่าวเห็นว่าเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้รัฐมนตรีปลัดกระทรวง หรืออธิบดีผู้บังคับบัญชา แล้วแต่กรณี ซึ่งมีตำแหน่งเหนือผู้สั่งดังกล่าวที่ ได้รับรายงานมีอำนาจดำเนินการตามมาตรา ๘๖^{๓๒} หรือมาตรา ๘๖ ทวิ^{๓๓} ถ้าจะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา ๘๖ ก่อน ก็ให้ผู้บังคับบัญชามีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา ๘๖ ฯลฯ

^{๒๙} โปรดดูเชิงอรรถ (๒)

^{๓๐} โปรดดูเชิงอรรถ (๒)

^{๓๑} โปรดดูเชิงอรรถ (๕)

^{๓๒} โปรดดูเชิงอรรถ (๒๗)

^{๓๓} โปรดดูเชิงอรรถ (๔)

การรายงานการดำเนินการทางวินัย การลงโทษข้าราชการ และการรายงานการสั่งให้ข้าราชการออกจากราชการ นั้น จะต้องกระทำทั้งในกรณีการกระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรงและกรณีการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง สำหรับการรายงานการดำเนินการทางวินัย การลงโทษข้าราชการ และการรายงานการสั่งให้ออกจากราชการ ในกรณีการกระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรงนั้น ปลัดกระทรวงมหาดไทยในฐานะผู้บังคับบัญชาย่อมมีอำนาจพิจารณาสำนวนการสอบสวนทางวินัยข้าราชการตำรวจและมีอำนาจที่จะสั่งลงโทษ เพิ่มโทษ ลดโทษ หรือยกโทษ ตามควรแก่กรณีได้ ตามมาตรา ๙๒ วรรคสองประกอบกับมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๘ฯ ส่วนในกรณีการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงนั้น เนื่องจากมาตรา ๘๖ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ ได้บัญญัติหลักเกณฑ์ในการดำเนินการสอบสวนพิจารณาไว้ว่า ในกรณีที่มีการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง สมควรลงโทษถึงให้ออก ปลดออก หรือไล่ออก นั้น นายกรัฐมนตรีหรือผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๕^{๓๔} จะต้องส่งเรื่องให้ อ.ก.พ. กระทรวงซึ่งข้าราชการผู้ถูกสอบสวนสังกัดอยู่พิจารณาและเมื่อ อ.ก.พ. กระทรวงมีมติเป็นประการใด ให้ นายกรัฐมนตรีหรือผู้มีอำนาจสั่งบรรจุ แล้วแต่กรณี สั่งให้เป็นไปตามนั้น แต่โดยที่มาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๘ฯ บัญญัติให้อำนาจหน้าที่ของ อ.ก.พ. กระทรวงเป็นอำนาจหน้าที่ของ ก.ตร. ดังนั้น ในกรณีการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงที่ผ่านการพิจารณาของ ก.ตร. แล้ว ปลัดกระทรวงมหาดไทยจึงไม่มีอำนาจพิจารณาสำนวนการสอบสวนทางวินัยข้าราชการตำรวจโดยสั่งเปลี่ยนแปลงโทษที่ ก.ตร. ได้มีมติแล้วอีกได้

๓. ตามปัญหาข้อ ๓ ที่ว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยข้าราชการตำรวจที่สังกัดอยู่ในราชการบริหารส่วนภูมิภาคของกรมตำรวจได้เพียงใด (ระดับใด) และจะลงโทษได้เพียงใด นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) เห็นว่า

(๑) อำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดในการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยข้าราชการตำรวจที่สังกัดอยู่ในราชการบริหารส่วนภูมิภาคของกรมตำรวจ นั้น มาตรา ๔๕^{๓๕} แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ ซึ่งมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๘ฯ บัญญัติให้นำมาใช้บังคับแก่ข้าราชการตำรวจโดยอนุโลมด้วยนั้น บัญญัติว่า กรณีที่มีการกระทำผิดวินัยที่ยังไม่ถึงขั้นเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน ตามควรแก่กรณีให้เหมาะสมกับความผิด ฯลฯ โดยบทบัญญัติดังกล่าวมิได้กำหนดให้ต้องมีการตั้งคณะกรรมการสอบสวนขึ้นทำการสอบสวนการทำความผิดวินัยที่ยังไม่ถึงขั้นเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงดังกล่าวแต่

^{๓๔} โปรดดูเชิงอรรถ (๒๘)

^{๓๕} โปรดดูเชิงอรรถ (๑๐)

อย่างไรก็ดี ดังนั้น ในกรณีที่มีการกระทำผิดวินัยที่ยังไม่ถึงขั้นเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงแล้ว ผู้บังคับบัญชาจึงมีอำนาจสั่งลงโทษตามควรแก่กรณีให้เหมาะสมกับความผิดโดยไม่จำเป็นต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนก็ได้ แต่ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาเห็นสมควรเพื่อความเป็นธรรมหรือเพื่อให้ได้ความชัดเจน ผู้บังคับบัญชาย่อมแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนขึ้นทำการสอบสวนก่อนการสั่งลงโทษได้ ส่วนกรณีการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง มาตรา ๘๖^{๓๖} บัญญัติให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๔ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนขึ้นทำการสอบสวนโดยไม่ชักช้า หากผู้มีอำนาจสั่งบรรจุดังกล่าวเห็นว่ากรณีมีมูลที่ควรสอบสวน ประกอบกับมาตรา ๓๙^{๓๗} แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๘^{๓๘} บัญญัติว่า ในราชการบริหารส่วนภูมิภาคของกรมตำรวจการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้แต่งตั้ง ดังนั้น ผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะผู้บังคับบัญชาข้าราชการตำรวจที่สังกัดอยู่ในราชการบริหารส่วนภูมิภาคจึงมีอำนาจในการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยข้าราชการตำรวจดังกล่าวทุกตำแหน่ง

(๒) อำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดในการลงโทษข้าราชการตำรวจที่สังกัดอยู่ในราชการบริหารส่วนภูมิภาคของกรมตำรวจ นั้น มาตรา ๘๕^{๓๙} แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ บัญญัติว่า ในกรณีที่มีการกระทำผิดวินัยที่ยังไม่ถึงขั้นเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน ตามควรแก่กรณีให้เหมาะสมกับความผิด ฯลฯ การลงโทษตามมาตรานี้ ผู้บังคับบัญชาใดจะมีอำนาจสั่งลงโทษได้อยู่ได้ผู้บังคับบัญชาได้เพียงใด ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.พ. สำหรับอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดในการสั่งลงโทษข้าราชการผู้กระทำผิดวินัยนั้น กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๑๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ ว่าด้วยอำนาจการลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน ข้อ ๕ กำหนดว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการพลเรือนสามัญผู้กระทำผิดวินัยมีอำนาจสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ หรือสั่งลงโทษตัดเงินเดือนครั้งหนึ่งไม่เกิน ๑๐% และเป็นเวลาไม่เกินสี่เดือน หรือสั่งลงโทษลดขั้นเงินเดือนครั้งหนึ่งไม่เกินหนึ่งขั้น ดังนั้น ในกรณีการกระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง ผู้ว่าราชการจังหวัดจึงมีอำนาจลงโทษข้าราชการตำรวจที่สังกัดอยู่ในราชการบริหารส่วนภูมิภาคทุกตำแหน่งภายในขอบอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดตามมาตรา ๘๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ และกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๑๘) ประกอบกับมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๘^{๓๘}

สำหรับกรณีที่มีการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงนั้น มาตรา ๘๖ ทวิ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ บัญญัติว่า สำหรับข้าราชการพลเรือนสามัญ

^{๓๖} โปรดดูเชิงอรรถ (๒๗)

^{๓๗} โปรดดูเชิงอรรถ (๑)

^{๓๘} โปรดดูเชิงอรรถ (๑๐)

ตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๔ ลงมาในราชการส่วนภูมิภาค ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดส่งเรื่องให้ อ.ก.พ. จังหวัดพิจารณา และเมื่อ อ.ก.พ. จังหวัดมีมติเป็นประการใด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้เป็นไปตามนั้น ส่วนมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๘๖ บัญญัติเรื่องการลงโทษไว้ว่า การลงโทษข้าราชการตำรวจตำแหน่งตั้งแต่สารวัตร หรือเทียบสารวัตรลงมาให้ผู้ว่าราชการจังหวัดส่งเรื่องให้ อ.ก.ตร. จังหวัดพิจารณา และเมื่อ อ.ก.ตร. จังหวัดมีมติเป็นประการใด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้เป็นไปตามนั้น และโดยที่มาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๘๖ บัญญัติให้อำนาจหน้าที่ของ อ.ก.พ. จังหวัด เป็นอำนาจหน้าที่ของ อ.ก.ตร. จังหวัด การลงโทษข้าราชการตำรวจตามมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจฯ เป็นกรณีการลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๘๖ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ ซึ่งมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจฯ บัญญัติให้นำมาใช้บังคับแก่ข้าราชการตำรวจโดยอนุโลมด้วยนั่นเอง ดังนั้น ในกรณีการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ผู้ว่าราชการจังหวัดจึงมีอำนาจสั่งลงโทษข้าราชการตำรวจตำแหน่งตั้งแต่สารวัตรหรือเทียบสารวัตรลงตามมติของ อ.ก.ตร. จังหวัดเท่านั้น

๔. ตามปัญหาข้อ ๔ ที่ว่า ในกรณีที่กรมตำรวจมีความเห็นขัดแย้งกับ อ.ก.ตร. จังหวัด จะต้องนำเสนอ ก.ตร. พิจารณาหรือไม่ นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) เห็นว่า ตามมาตรา ๘๖ ทวิ^{๓๙} แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๙ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๐ ประกอบกับมาตรา ๖๑^{๔๐} แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๘๖ ซึ่งบัญญัติให้นำมาตรา ๘๖ ทวิ มาใช้บังคับแก่ข้าราชการตำรวจโดยอนุโลมด้วย โดยมาตรา ๘๖ ทวิ วรรคสอง วางหลักเกณฑ์ว่า ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีตามมาตรา ๘๖ วรรคสาม หรือผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๕^{๔๑} (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) หรือ (๖) มีความเห็นขัดแย้งกับความเห็นของ อ.ก.พ. จังหวัด ก็ให้นำเสนอส่ง อ.ก.พ. กระทรวงซึ่งข้าราชการผู้นั้นสังกัดอยู่พิจารณา และเมื่อ อ.ก.พ. กระทรวงมีมติเป็นประการใด ให้นายกรัฐมนตรีหรือผู้มีอำนาจสั่งบรรจุสั่งให้เป็นไปตามนั้น และโดยที่มาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๘๖ บัญญัติให้อำนาจหน้าที่ของ อ.ก.พ. กระทรวง เป็นอำนาจหน้าที่ของ ก.ตร. และอำนาจหน้าที่ของ อ.ก.พ. จังหวัด เป็นอำนาจหน้าที่ของ อ.ก.ตร. จังหวัด ดังนั้น อำนาจของ อ.ก.พ. กระทรวงที่จะพิจารณาสำนวนในกรณีที่กรมตำรวจมีความเห็นขัดแย้งกับ อ.ก.ตร. จังหวัดตามมาตรา ๘๖ ทวิ วรรคสาม จึง

^{๓๙} โปรดดูเชิงอรรถ (๔)

^{๔๐} โปรดดูเชิงอรรถ (๒)

^{๔๑} โปรดดูเชิงอรรถ (๒๘)

เปลี่ยนมาเป็นอำนาจของ ก.ตร. แล้ว เมื่อกรมตำรวจมีความเห็นขัดแย้งกับ อ.ก.ตร. จังหวัด จึงต้องนำเสนอ ก.ตร. พิจารณาต่อไป

๕. ตามปัญหาข้อ ๕ ที่ว่า อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทยยังคงมีอำนาจพิจารณาเกี่ยวกับการสั่งให้ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรออกจากราชการฐานหย่อนความสามารถ และ มีมลทินหรือมัวหมองในกรณีที่ถูกสอบสวนตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๒๑ มาตรา ๕๑^{๔๒} และมาตรา ๕๒^{๔๓} ตามลำดับหรือไม่ นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) เห็นว่า อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทยยังคงมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการสั่งให้ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรออกจากราชการฐานหย่อนความสามารถด้วยเหตุใดในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการของตนหรือประพฤติดนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือบกพร่องในหน้าที่ด้วยเหตุใดตามมาตรา ๕๑^{๔๔} แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจฯ และกรณีข้าราชการตำรวจถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงและได้มีการสอบสวนตามกฎหมายว่าด้วยวินัยตำรวจแล้วการสอบสวนไม่ได้ความว่ากระทำผิดที่จะถูกลงโทษให้ออก ปลดออก หรือไล่ออก แต่มีมลทินหรือมัวหมองในกรณีที่ถูกสอบสวนนั้น ฯลฯ ตามมาตรา ๕๒^{๔๕} แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจฯ เพราะมาตรา ๖๑^{๔๖} แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจฯ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๘ฯ บัญญัติให้นำบทบัญญัติในหมวด ๔ หมวด ๕ และหมวด ๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ซึ่งกรณีที่จะนำบทบัญญัติดังกล่าวแห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ มาใช้บังคับโดยอนุโลมต้องเป็นกรณีที่ไม่มียกเว้นบทบัญญัติในเรื่องดังกล่าวบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจฯ โดยเฉพาะกรณีจึงไม่อาจนำมาตรา ๙๗^{๔๗} และมาตรา ๙๘^{๔๘} ในหมวด ๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ

^{๔๒} โปรดดูเชิงอรรถ (๑๗) - (๑๘)

^{๔๓} โปรดดูเชิงอรรถ (๑๗) - (๑๘)

^{๔๔} โปรดดูเชิงอรรถ (๑๗) - (๑๘)

^{๔๕} โปรดดูเชิงอรรถ (๑๗) - (๑๘)

^{๔๖} โปรดดูเชิงอรรถ (๒)

^{๔๗} พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๙ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๐

มาตรา ๙๗ เมื่อข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดหย่อนความสามารถด้วยเหตุใดในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการของตน หรือประพฤติดนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือบกพร่องในหน้าที่ด้วยเหตุใด และผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๔ เห็นว่าถ้าให้ผู้นั้นรับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการก็ให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๔ แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวนโดยไม่ชักช้า ในการสอบสวนนี้จะต้องแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มีให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ โดยจะระบุหรือไม่ระบุข้อพยานก็ได้ และต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงและนำพยานหลักฐานเข้าสืบแก้ข้อกล่าวหาด้วย เมื่อได้มีการสอบสวนแล้วและผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๔ พิจารณาเห็นว่าสมควรให้ออกจากราชการก็ให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๔ ดำเนินการตามมาตรา ๘๖ ทวิ ทั้งนี้ ให้นำมาตรา ๘๖ วรรคสาม และวรรคห้า

ข้าราชการพลเรือนฯ ในเรื่องทำนองเดียวกันนี้มาใช้บังคับโดยอนุโลมได้ เนื่องจากพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจฯ ได้บัญญัติเรื่องนี้ไว้โดยเฉพาะแล้ว ประกอบกับประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๘ฯ มิได้มีการแก้ไขมาตรา ๕๑ และมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจฯ แต่อย่างใด และเมื่อบทบัญญัติดังกล่าวบัญญัติให้อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทยมีอำนาจพิจารณาเกี่ยวกับการสั่งให้ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ออกจากราชการฐานหย่อนความสามารถ หรือบกพร่องต่อหน้าที่และมีมลทินหรือมัวหมองในกรณีที่ถูกลบชื่อ อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทยจึงยังคงมีอำนาจดังกล่าวอยู่เช่นเดิม

(ลงชื่อ) ไมตรี ตันเต็มทรัพย์

(นายไมตรี ตันเต็มทรัพย์)

รองเลขาธิการฯ

ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กันยายน ๒๕๓๔

มาตรา ๘๖ ทวิ วรรคสอง และวรรคสาม มาตรา ๘๗ และมาตรา ๘๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลมและในกรณีที่ อ.ก.พ. กระทรวง หรือ อ.ก.พ. จังหวัดมีมติให้ผู้นั้นออกจากราชการ ก็ให้นายกรัฐมนตรีหรือผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๔ แล้วแต่กรณี สั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนได้

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวนผู้ถูกกล่าวหาตามมาตรา ๘๖ ในเรื่องที่จะต้องสอบสวนตามวรรคหนึ่ง และคณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา ๘๖ ได้สอบสวนไว้แล้ว ผู้มีอำนาจตามวรรคหนึ่งจะใช้สำนวนการสอบสวนนั้นพิจารณาโดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวนตามวรรคหนึ่งก็ได้

^{๔๔} พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๔

มาตรา ๙๘ เมื่อข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอย่างร้ายแรงและได้มีการสอบสวนตามมาตรา ๘๖ แล้ว การสอบสวนไม่ได้ความว่ากระทำผิดที่จะถูกลงโทษให้ออกปลดออก หรือไล่ออก แต่มีมลทินหรือมัวหมองในกรณีที่ถูกลบชื่อนั้น ซึ่งจะให้รับราชการต่อไปอาจจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ ก็ให้ผู้บังคับบัญชาสั่งให้ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนได้ ทั้งนี้ ให้นำมาตรา ๙๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม